

Svenska Nationell delkurs 2

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevens intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleven ska ges möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket i olika sammanhang och medier.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer,

- läsa och analysera sakprosa och skönlitteratur för olika syften, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå texter från olika medier och för att anpassa läsningen efter textens form, innehåll och syfte. Att urskilja tydliga budskap i texter.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Enkla former för att bearbeta egna och gemensamma texter, till exempel att i efterhand gå igenom en text och göra förtydliganden.
- Språkets struktur, till exempel meningsbyggnad, skiljetecken och stavningsregler för vanligt förekommande ord i vardagliga texter.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse, till exempel digitala verktyg.

Tala, lyssna och samtala

- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att lyssna och återberätta i olika situationer.
- Att uttrycka sin åsikt och formulera argument och ta initiativ till nya ämnesområden.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer och muntligt berättande, till exempel stödord, bilder, digitala medier och verktyg.
- Berättande i olika situationer och för skilda syften.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande och instruerande, till exempel faktatexter och instruktioner, och hur deras innehåll kan organiseras.
- Skönlitteratur och annan fiktion från Sverige och andra delar av världen som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Skönlitterära texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt enkla miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att skriva ned något man talat om eller att gruppera och associera information eller innehåll.
- Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Hur ord och yttranden uppfattas av omgivningen beroende på tonfall och ords nyanser.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.
- Skillnader mellan tal- och skriftspråk, till exempel att talet kan förstärkas genom röstläge och kroppsspråk.

Informationssökning och källkritik

- Att söka, välja, värdera och använda sig av information från någon anvisad källa, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Källkritik, hur avsändaren påverkar innehållet.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven samtalar om och diskuterar bekanta och vardagliga ämnen på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalen. Eleven ställer frågor, ger kommentarer och framför åsikter. Dessutom förbereder och genomför eleven muntliga framställningar med i huvudsak fungerande struktur och innehåll och viss anpassning till syfte och mottagare.

Eleven skriver olika slags texter med begripligt innehåll, i huvudsak fungerande struktur och viss språklig variation. Eleven följer grundläggande regler för språkriktighet på ett i huvudsak fungerande sätt.

Eleven läser bekanta och vardagliga texter med flyt och visar grundläggande läsförståelse. Dessutom gör eleven enkla sammanfattningar av olika texters innehåll. Eleven för utifrån olika frågeställningar enkla resonemang om innehåll och om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Eleven söker och väljer information från ett avgränsat urval av källor och presenterar informationen på ett i huvudsak fungerande sätt, med egna formuleringar och viss användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Eleven för enkla resonemang om informationens användbarhet.